

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 26.6.2013
COM(2013) 453 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ,
ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις από αρχής μέχρι τέλους για τον εκσυγχρονισμό της
δημόσιας διοίκησης**

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζεται η κατάσταση εφαρμογής των «ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων από αρχής μέχρι τέλους»¹ (από την ηλεκτρονική δημοσίευση των προκηρύξεων μέχρι την ηλεκτρονική πληρωμή) στην ΕΕ, όπως προβλέπεται στην ανακοίνωση «Στρατηγική για τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις», του 2012². Προσδιορίζονται ενέργειες που θα πρέπει να αναληφθούν από την ΕΕ και από τα κράτη μέλη προκειμένου να επιτευχθεί η μετάβαση προς ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις από αρχής μέχρι τέλους.

Η διαχείριση των δημοσίων συμβάσεων έχει πρωταρχική σημασία για τις πολιτικές που ακολουθούνται στο σημερινό πλαίσιο δημοσιονομικής εξυγίανσης. Δεδομένου ότι οι δημόσιες δαπάνες για προϊόντα, έργα και υπηρεσίες αντιπροσωπεύουν το 19% του ΑΕΠ της ΕΕ³, η αποδοτικότερη διαχείρισή τους μπορεί να συμβάλει σημαντικά στη **βελτίωση της συνολικής αποδοτικότητας των δημοσίων δαπανών**. Η σημερινή κρίση προσφέρει την ευκαιρία στα κράτη μέλη να προχωρήσουν περαιτέρω στην εφαρμογή **διαρθρωτικών αλλαγών στη διοίκηση**, με σκοπό να μειωθεί το μερίδιο των δημοσίων δαπανών στο ΑΕΠ τους, αξιοποιώντας παράλληλα τους πόρους που εξοικονομούνται για την πραγματοποίηση **επενδύσεων σε πολιτικές τόνωσης της ανάπτυξης**. Η Παγκόσμια Τράπεζα εκτιμά ότι από τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις μπορούν να προκύψουν εξοικονομήσεις της τάξεως του 6 έως 13,5% επί των συνολικών δαπανών για δημόσιες συμβάσεις⁴.

Η **αποτελεσματική δημόσια διοίκηση αποτελεί καθοριστικό στοιχείο για την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας της ΕΕ**. Ο εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης προσδιορίστηκε ως μία από τις πέντε προτεραιότητες στην Ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης 2012 και 2013 από την Επιτροπή⁵. Η μεταρρύθμιση των δημοσίων συμβάσεων, η ψηφιοποίηση της δημόσιας διοίκησης, η μείωση του διοικητικού φόρτου και η αυξημένη διαφάνεια είναι όλες κινητήριες δυνάμεις της ανάπτυξης.

Η μετάβαση σε ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις από αρχής μέχρι τέλους μπορεί να δημιουργήσει σημαντικές οικονομίες, να διευκολύνει τη διαρθρωτική αναθεώρηση ορισμένων τομέων της δημόσιας διοίκησης και συνιστά κινητήριο μοχλό της ανάπτυξης, με το άνοιγμα της εσωτερικής αγοράς και με την προώθηση της καινοτομίας και της απλούστευσης. Μπορεί επίσης να διευκολύνει τη συμμετοχή των ΜΜΕ στις δημόσιες συμβάσεις, με τη μείωση του διοικητικού φόρτου, με την αύξηση της διαφάνειας ως προς τις επιχειρηματικές ευκαιρίες, και με τον περιορισμό του κόστους συμμετοχής.

Οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις από αρχής μέχρι τέλους δεν αφορούν την υλοποίηση ενός έργου ΤΠ, στο οποίο απλώς θα αναπαράγονται οι διαδικασίες βάσει εντύπων· είναι μια ευκαιρία να αναθεωρηθεί ριζικά ο τρόπος με τον οποίο είναι οργανωμένη η δημόσια διοίκηση. **Οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις από αρχής μέχρι τέλους είναι, επομένως,**

¹ Οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις από αρχής μέχρι τέλους είναι η χρήση των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και της ηλεκτρονικής επεξεργασίας συναλλαγών από οργανισμούς του δημόσιου τομέα κατά την αγορά προμηθειών και υπηρεσιών ή τη δημοπράτηση δημοσίων έργων, από την ανακοίνωση μέχρι την πληρωμή.

² http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/docs/eprocurement/strategy/COM_2012_en.pdf.

³ http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/docs/modernising_rules/public-procurement-indicators-2011_en.pdf.

⁴ http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/docs/eprocurement/conferences/speeches/robert-hunja_en.pdf.

⁵ Ανακοινώσεις COM(2011) 815 τελικό και COM(2012) 750 final.

καθοριστικές κινητήριες δυνάμεις για την υλοποίηση των ανωτέρω προτεραιοτήτων, και μπορούν να συνεισφέρουν στους στόχους για βιώσιμη ανάπτυξη, της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Για να αξιοποιηθούν τα οφέλη των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων⁶, και στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού του νομοθετικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις⁷, στα τέλη του 2011, η Επιτροπή πρότεινε να καταστούν υποχρεωτικές οι φάσεις ηλεκτρονικής ανακοίνωσης⁸, ηλεκτρονικής πρόσβασης στα έγγραφα των διαγωνισμών⁹, και ηλεκτρονικής υποβολής¹⁰. Η Επιτροπή ενέκρινε τώρα πρόταση η οποία αποσκοπεί στην ψηφιοποίηση μιας άλλης φάσης της διαδικασίας δημοσίων συμβάσεων: της τιμολόγησης. Η εν λόγω πρόταση, που προβλέπεται στην «Ενιαία αγορά – Πράξη II», του 2012, έχει σκοπό να επιτύχει τη μετάβαση προς την υποχρεωτική αποδοχή των ηλεκτρονικών τιμολογίων από όλους τους αγοραστές του Δημοσίου, εντός προθεσμίας όσο το δυνατόν στενότερα συνδεδεμένης με εκείνη για τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις. Με τον τρόπο αυτόν, θα μεγιστοποιηθούν τα οφέλη για την οικονομία της ΕΕ και θα δοθεί η δυνατότητα στις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις και στις αναθέτουσες αρχές να εκμεταλλευτούν πλήρως τα οφέλη της ψηφιακής ενιαίας αγοράς.

Ο εκσυγχρονισμός του νομοθετικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις και η πρόταση για την ηλεκτρονική τιμολόγηση καλύπτουν τους κυριότερους λόγους για την ψηφιοποίηση των δημοσίων συμβάσεων. Η ηλεκτρονική πληρωμή ήδη καλύπτεται σε μεγάλο βαθμό από τη νομοθεσία για τον Ενιαίο Χώρο Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA), οι δε ηλεκτρονικές παραγγελίες εξαρτώνται από την εφαρμογή ηλεκτρονικών καταλόγων, η οποία περιλαμβάνεται στη νομοθετική πρόταση για τις δημόσιες συμβάσεις. Η υπόλοιπη διαδικασία (ηλεκτρονική αρχειοθέτηση) εξαρτάται από την ηλεκτρονική τιμολόγηση, πράγμα το οποίο επιβεβαιώνει την ανάγκη να επιδιωχθεί η δεύτερη πρότα. Ως εκ τούτου, παρόλο που ο τελικός στόχος είναι να διεκπεραιώνεται ηλεκτρονικά ολόκληρος ο κύκλος των δημοσίων συμβάσεων, από την ηλεκτρονική ανακοίνωση μέχρι την ηλεκτρονική πληρωμή, στο παρόν στάδιο η Επιτροπή δεν προβλέπει νομοθετικές προτάσεις για την ψηφιοποίηση των υπόλοιπων διαδικασιών. Πάντως, η Επιτροπή θα παρακολουθεί τις μελλοντικές εξελίξεις σε αυτούς τους τομείς και μπορεί να αποφασίσει να προβεί σε ενέργειες, εφόσον το κρίνει χρήσιμο ή αναγκαίο.

Τα κράτη μέλη θα διαδραματίσουν βασικό ρόλο στην εφαρμογή ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων από αρχής μέχρι τέλους, δεδομένου ότι θα χρειαστεί να διαμορφώσουν υλοποιήσιμες στρατηγικές για την πραγματοποίηση της μετάβασης. Οι περισσότερες στρατηγικές που έχουν ήδη διαμορφωθεί δεν περιέχουν σχέδια δράσης για την αντιμετώπιση ζητημάτων λειτουργίας. Από τα 22 κράτη μέλη που έχουν καθορίσει στρατηγικές για τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις, μόνον 8 έχουν θέσει στόχους για την υιοθέτηση των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων.

⁶ Οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις αναφέρονται στο έγγραφο αυτό ως ηλεκτρονική κοινοποίηση, ηλεκτρονική πρόσβαση και ηλεκτρονική υποβολή, φάσεις οι οποίες ορίζονται κατωτέρω.

⁷ http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/modernising_rules/reform_proposals_en.htm.

⁸ Ηλεκτρονική δημοσίευση των προκηρύξεων με τις οποίες ανακοινώνονται διαγωνισμοί για δημόσιες συμβάσεις.

⁹ Δημοσίευση των εγγράφων των δημοσίων συμβάσεων, όπως των τευχών των διαγωνισμών, στο Διαδίκτυο.

¹⁰ Ηλεκτρονική υποβολή προσφορών από εταιρείες που ανταποκρίνονται σε πρόσκληση υποβολής προσφορών.

2. ΟΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΡΧΗΣ ΜΕΧΡΙ ΤΕΛΟΥΣ ΩΣ ΜΕΣΟ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αξιοποιήσουν την ευκαιρία της εφαρμογής ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων από αρχής μέχρι τέλους προκειμένου να βελτιώσουν τον τρόπο σύναψης των δημοσίων συμβάσεων, αλλά, ακόμη περισσότερο, να εκσυγχρονίσουν ριζικά τη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης. Για τη μεγιστοποίηση του οφέλους, είναι αναγκαίο να υιοθετηθεί μια στρατηγική και σφαιρική προσέγγιση, όπου θα καθορίζεται το κατάλληλο νομικό πλαίσιο πολιτικής και νομοθεσίας, και θα διασφαλίζεται η διακυβέρνηση και ο συντονισμός. Για παράδειγμα, θα πρέπει να γίνουν επιλογές πολιτικής, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι επιχειρήσεις έχουν εύκολη πρόσβαση στις δυνατότητες σύναψης δημοσίων συμβάσεων. Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί με τη δημοσίευση όλων των προκηρύξεων δημοσίων συμβάσεων στη χώρα σε έναν ενιαίο δικτυακό τόπο ή με τη δημιουργία πολλών δικτυακών τόπων που ανταλλάσσουν πληροφορίες.

Οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις από αρχής μέχρι τέλους προσφέρουν την ευκαιρία να αναδιαμορφωθεί ολόκληρη η διαδικασία δημοσίων συμβάσεων, πράγμα το οποίο ενδέχεται να επηρεάσει τον βαθμό συγκέντρωσης ή αποκέντρωσης των δημοσίων συμβάσεων στα κράτη μέλη¹¹.

Οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις από αρχής μέχρι τέλους είναι δυνατόν να βελτιώσουν τη συνολική διοικητική αποτελεσματικότητα, με τον περιορισμό της διάρκειας του κύκλου από την αγορά μέχρι την πληρωμή, με τη μείωση του διοικητικού φόρτου, και με τη βελτίωση της δυνατότητας λογιστικού ελέγχου. Τα στοιχεία αυτά, με τη σειρά τους, μειώνουν τις πιθανότητες διαφθοράς και φορολογικής απάτης, αυξάνουν την ασφάλεια των δεδομένων και μειώνουν τις δικαστικές διαφορές¹². Η κεντρική αρχή προμηθειών της Λομβαρδίας υπολόγισε, το 2009, ότι η καθιέρωση των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων μείωσε τη διάρκεια των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων κατά 26% και των δικαστικών διαφορών κατά 88%.

Επιπλέον, η ψηφιακή τεχνολογία διευκολύνει την παρακολούθηση των δημοσίων συμβάσεων και, κατά συνέπεια, ενός σημαντικού μέρους των δημοσίων δαπανών. Στην Πορτογαλία, η δικτυακή πύλη για τις δημόσιες συμβάσεις «Base»¹³ επιτρέπει την παρακολούθηση των δαπανών και του όγκου των δημοσίων συμβάσεων, καθώς και τη συγκέντρωση στατιστικών στοιχείων σχετικά με το είδος των αγορών, τις προσφορές που κατακυρώθηκαν σε επιχειρήσεις, κ.λπ.

Από τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις από αρχής μέχρι τέλους μπορούν επίσης να προκύψουν δευτερογενή αποτελέσματα, με την ενεργοποίηση ευρύτερης ψηφιοποίησης των κρατικών υπηρεσιών, με αποτέλεσμα πιο αποδοτικές δημόσιες υπηρεσίες για την καλύτερη εξυπηρέτηση των επιχειρήσεων και των πολιτών. Με τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις μπορεί επίσης να τονωθεί η καινοτομία και να υπάρξει συμβολή στην επίτευξη των στόχων του Ψηφιακού θεματολογίου για την Ευρώπη¹⁴ και του Σχεδίου δράσης για την ηλε-διακυβέρνηση, 2011-2015¹⁵.

¹¹ Η σημερινή τάση προς συγκεντρωτικότητα ενισχύεται περαιτέρω με την καθιέρωση των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων.

¹² Ο κατάλογος των πλεονεκτημάτων δεν είναι εξαντλητικός: μείωση των εκπομπών CO₂, άνοιγμα των διεθνών αγορών, κ.λπ.

¹³ www.base.gov.pt.

¹⁴ Το Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη, COM(2010) 245 στοχεύει να αυξήσει τη χρήση των υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης από τους πολίτες και τις επιχειρήσεις στην ΕΕ έως το 2015.

¹⁵ Σχέδιο δράσης για την ηλε-διακυβέρνηση, 2011-2015 – COM(2010) 743.

Η καθιέρωση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης μπορεί να συμβάλει στην αυτοματοποίηση και άλλων διαδικασιών μετά την ανάθεση, με δευτερογενή αποτελέσματα, όπως ηλεκτρονικές παραγγελίες, ηλεκτρονικές πληρωμές και ηλεκτρονική αρχειοθέτηση. Επιπλέον, μπορούν να προβλέπονται ηλεκτρονικά πιστοποιητικά¹⁶, τα οποία να εκδίδονται από ψηφιακές θυρίδες ενιαίας εξυπηρέτησης για όλα τα πιστοποιητικά που ζητούνται στο πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων. Οι αναθέτουσες αρχές δεν θα χρειάζεται πλέον να ζητούν δικαιολογητικά από τις επιχειρήσεις, εφόσον αυτά θα είναι διαθέσιμα διαδικτυακά. Αυτά τα ηλεκτρονικά πιστοποιητικά θα μπορούσαν να χρησιμοποιούνται όχι μόνον από τις αναθέτουσες αρχές, αλλά και από άλλες δημόσιες υπηρεσίες, οδηγώντας σε απλούστευση και μείωση του διοικητικού φόρτου. Στην Ιταλία, το σύστημα αυτό εκτιμάται ότι αποφέρει εξοικονόμηση για τις επιχειρήσεις έως και 1,2 δισ. ευρώ ετησίως¹⁷. Με τη χρήση των ηλεκτρονικών πιστοποιητικών από την UGAP, γαλλική κεντρική αρχή προμηθειών, μειώθηκαν οι διοικητικές δαπάνες κατά 35% και η διαδικασία ανάθεσης συντομεύθηκε κατά 10 ημέρες.

Διάφορες χώρες έχουν ήδη αρχίσει να εφαρμόζουν ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις από αρχής μέχρι τέλους. Μπορεί να επιτευχθούν μεγαλύτερα οφέλη, εάν είναι δυνατόν να αποφευχθεί η συνύπαρξη παράλληλων συστημάτων (ηλεκτρονικών και εντύπων).

3. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΡΧΗΣ ΜΕΧΡΙ ΤΕΛΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΜΜΕ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Η πλειονότητα των ΜΜΕ είναι εξοπλισμένες για τη χρήση ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων από αρχής μέχρι τέλους, πράγμα το οποίο τους δίνει τη δυνατότητα να επωφεληθούν από τη χρήση τους. Σύμφωνα με τα αριθμητικά στοιχεία της Eurostat, του 2013¹⁸, μόλις 4,6% των ΜΜΕ δεν είχαν πρόσβαση στο Διαδίκτυο το 2012.

Ειδικότερα, η ηλεκτρονική τιμολόγηση μπορεί να μειώσει το κόστος και την πολυπλοκότητα της αποστολής τιμολογίων· μπορεί επίσης να περιορίσει τα σφάλματα, μέσω του αυτοματισμού, και να απλουστεύσει τον λογιστικό έλεγχο και την είσπραξη των φόρων. Η απλούστευση αυτή, με τη σειρά της, μειώνει τον διοικητικό φόρτο για τις επιχειρήσεις, που επιβαρύνει πολύ περισσότερο τις ΜΜΕ.

Πολλές μελέτες δείχνουν ότι οι ΜΜΕ θεωρούν τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις επωφελείς¹⁹. Στις θετικές πτυχές που αναφέρονται από τις ΜΜΕ συγκαταλέγονται η ταχύτερη πρόσβαση στις πληροφορίες, η πρόσβαση σε ευρύτερο φάσμα προκηρύξεων υποβολής προσφορών, και η διαδικαστική απλούστευση.

Η εμπειρία στις χώρες όπου οι δημόσιες ηλεκτρονικές συμβάσεις είναι συνήθης πρακτική (π.χ. Πορτογαλία, Ιρλανδία) υπήρξε γενικώς θετική. Στη Νότια Κορέα, η συμμετοχή των ΜΜΕ στις δημόσιες συμβάσεις αυξήθηκε κατά 20% μεταξύ του 2003 (όταν καθιερώθηκαν οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις) και του 2010.

¹⁶ Rolece στην Ισπανία, η γαλλική υπηρεσία *e-Attestation*, και *AVCP* (*Autorità Vigilanza Contratti Pubblici*) *Virtual Company Passport* στην Ιταλία.

¹⁷ Εκτίμηση της AVCP, με βάση τον αριθμό εταιρειών και υποψηφίων, τον μέσο αριθμό συμμετοχών ανά εταιρεία, το κόστος σύνταξης εγγράφων και το κόστος προσωπικού.

¹⁸ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/information_society/data/comprehensive_databases.

¹⁹ Η εθνική επισκόπηση για τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις στην Πορτογαλία (2012) δείχνει ότι το 78% των ΜΜΕ ανέφερε υψηλότερο βαθμό διαφάνειας, και το 50% υψηλότερο ανταγωνισμό. Βλ. επίσης:

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/files/smes_access_to_public_procurement_final_report_2010_en.pdf.

Παρά τα εγγενή αυτά οφέλη, θα πρέπει να γίνουν ενέργειες, σε ενωσιακό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, για να διευκολυνθεί η πρόσβαση των ΜΜΕ σε ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις από αρχής μέχρι τέλους (βλ. τμήμα 5). Συγκεκριμένα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθήσουν φθηνές και εύχρηστες υπηρεσίες ηλεκτρονικής τιμολόγησης και ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων, προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί το ενδεχόμενο κόστος και η όποια πολυπλοκότητα.

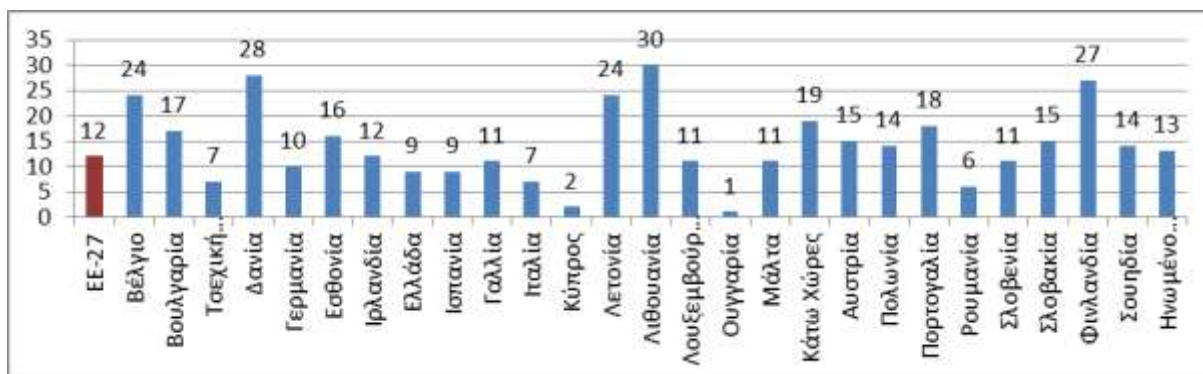
4. ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΑΡΧΗΣ ΜΕΧΡΙ ΤΕΛΟΥΣ, ΑΛΛΑ ΤΑΧΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

4.1. Κατάσταση προόδου της ηλεκτρονικής τιμολόγησης

Καθώς τα οφέλη της ηλεκτρονικής τιμολόγησης αναγνωρίζονται όλο και περισσότερο, διάφορα κράτη μέλη έχουν αναλάβει πρωτοβουλίες για την καθιέρωσή της. Η ηλεκτρονική τιμολόγηση στο πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων είναι σήμερα υποχρεωτική μέχρις ενός σημείου στη Δανία, τη Σουηδία και τη Φινλανδία, και θα καταστεί υποχρεωτική στην Αυστρία (σε ομοσπονδιακό επίπεδο) και στην Ιταλία, από το 2014. Οι Κάτω Χώρες έχουν αναπτύξει μια πύλη (Digiproort), μέσω της οποίας μπορούν να αποσταλούν τα ηλεκτρονικά τιμολόγια στην κεντρική κυβέρνηση, και επί του παρόντος προβαίνουν σε ενέργειες για να συμπεριλάβουν τις περιφερειακές και τις τοπικές αρχές. Στη Γαλλία και στην Τσεχική Δημοκρατία, οι κυβερνητικές υπηρεσίες μπορούν να αποφασίσουν την υποχρεωτική αποστολή ηλεκτρονικών τιμολογίων, εάν το επιθυμούν. Άλλες χώρες, όπως η Ισπανία, το Βέλγιο, η Ιρλανδία και η Γερμανία, λαμβάνουν επίσης μέτρα προς την κατεύθυνση της ευρύτερης χρήσης της ηλεκτρονικής τιμολόγησης στο πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων.

Παρ' όλες τις προσπάθειες αυτές, η υιοθέτηση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης στις δημόσιες συμβάσεις εξακολουθεί να είναι περιορισμένη στην ΕΕ. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, μόνον το 12% των επιχειρήσεων χρησιμοποιούν ηλεκτρονικά μέσα κατά την αποστολή τιμολογίων σε δημόσιες αρχές ή την παραλαβή τους από αυτές. Σύμφωνα με άλλη πηγή, στην Ευρώπη η ηλεκτρονική τιμολόγηση αντιπροσωπεύει μόνον το 4% έως 15% όλων των τιμολογίων που ανταλλάσσονται.

Επιχειρήσεις που αποστέλλουν / παραλαμβάνουν ηλεκτρονικά τιμολόγια σε τυποποιημένη μορφή κατάλληλη για αυτόματη επεξεργασία, καθώς και ηλεκτρονικά δεδομένα, σε / από δημόσιες αρχές, το 2011 [%] (πηγή Eurostat)

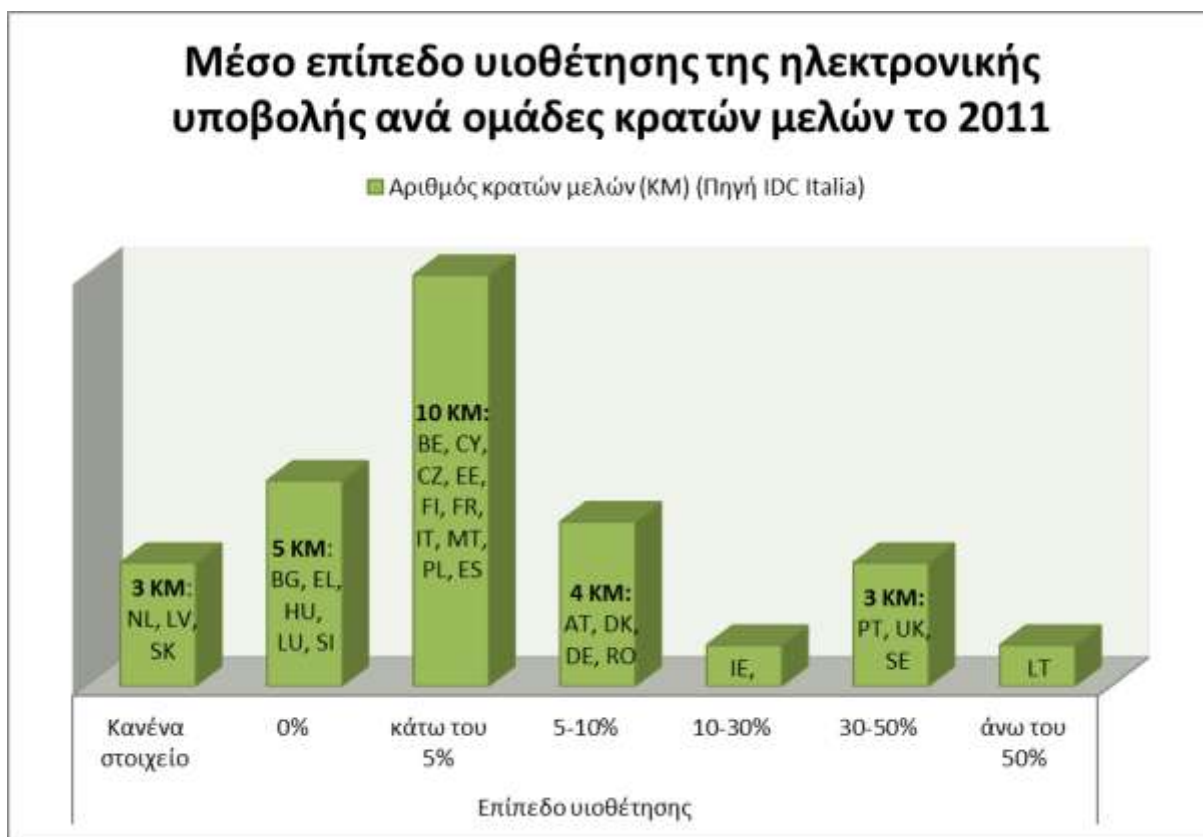
Επιπλέον, οι χώρες οι οποίες έχουν καταστήσει υποχρεωτική την ηλεκτρονική τιμολόγηση συχνά έχουν βασιστεί στα δικά τους εθνικά πρότυπα ηλεκτρονικής τιμολόγησης, τα οποία εν πολλοίς δεν είναι διαλειτουργικά. Το γεγονός αυτό έχει συντελέσει στον κατακερματισμό της ενιαίας αγοράς και, ως εκ τούτου, έχει αυξήσει το κόστος και την πολυπλοκότητα της ηλεκτρονικής τιμολόγησης στις διασυνοριακές δημόσιες συμβάσεις. Οι δυνητικά σημαντικές

ευκαιρίες εξοικονομήσεων για όλους τους ενδιαφερομένους δεν αξιοποιούνται στην πραγματικότητα.

Η ανακοίνωση της Επιτροπής, του 2010, με τίτλο «Αξιοποιώντας τα οφέλη της ηλεκτρονικής τιμολόγησης για την Ευρώπη»²⁰, θέτει ως στόχο «η ηλεκτρονική τιμολόγηση να καταστεί η κυρίαρχη μέθοδος τιμολόγησης στην Ευρώπη μέχρι το 2020» και καθορίζει σχέδιο για την αύξηση της υιοθέτησής της. Η Επιτροπή εξέδωσε τώρα πρόταση, η οποία αποσκοπεί να καταστήσει την ηλεκτρονική τιμολόγηση το σύνηθες μέσο τιμολόγησης στις δημόσιες συμβάσεις (βλ. 5.1).

4.2. Κατάσταση προόδου των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων

Η ηλεκτρονική ανακοίνωση και η ηλεκτρονική πρόσβαση στα έγγραφα των δημοσίων συμβάσεων είναι εν γένει διαθέσιμες σε όλη την ΕΕ, παρόλο που, σε ορισμένα κράτη μέλη, οι δυνατότητες αυτές δεν χρησιμοποιούνται για όλες τις διαδικασίες και όλες τις αγορές. 22 κράτη μέλη έχουν ήδη καταστήσει υποχρεωτική τη χρήση ηλεκτρονικής ανακοίνωσης, πολύ πριν από την έναρξη ισχύος της νομοθεσίας της ΕΕ. Σύμφωνα με μελέτη που πραγματοποιήθηκε για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2013²¹, το επίπεδο υιοθέτησης της ηλεκτρονικής υποβολής στην ΕΕ εκτιμάται σε περίπου 10%²² το 2011 (+13% σε σύγκριση με το 2010).

²⁰ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0712:FIN:en:PDF>.

²¹ Η μελέτη πραγματοποιήθηκε από την IDC Italia και την Capgemini:

²² http://ec.europa.eu/dgs/internal_market/tenders/2011-097-c/download_en.htm.

Η υιοθέτηση υπολογίζεται ως η αξία των δημοσίων συμβάσεων για τις οποίες οι εταιρείες υπέβαλαν προσφορές ηλεκτρονικά στην ΕΕ, διαιρούμενη δια της συνολικής αξίας των συμβάσεων στην ΕΕ.

Η Λιθουανία, η Πορτογαλία, η Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο σημείωσαν σημαντική πρόοδο, καθώς η υιοθέτηση υπολογίστηκε σε άνω του 30% το 2011. Ωστόσο, οι περισσότερες χώρες εμφάνιζαν επίπεδο υιοθέτησης κάτω από 5%, ενώ τέσσερα κράτη μέλη δεν διέθεταν ηλεκτρονική υποβολή στο πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων το 2012: η Βουλγαρία, η Ελλάδα, η Ουγγαρία και η Σλοβενία.

Στην πλειονότητα των κρατών μελών (15 κράτη μέλη), η ηλεκτρονική υποβολή είναι προαιρετική. Μόνον η Πορτογαλία την έχει καταστήσει υποχρεωτική για όλες τις αναθέτουσες αρχές και όλες τις αγορές, αλλά μόνον πάνω από ένα ορισμένο κατώτατο όριο. Πέντε κράτη μέλη την απαιτούν υποχρεωτικά σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις. Από τη χρήση ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων στην Πορτογαλία εκτιμάται ότι προκύπτουν οικονομίες ύψους 6 έως 18% επί των συνολικών δαπανών για τις δημόσιες συμβάσεις. Οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις έχουν επίσης καταστεί υποχρεωτικές σε περιφερειακό επίπεδο (π.χ. Φλάνδρα, Λομβαρδία). Λεπτομερής παρουσίαση κάθε χώρας όσον αφορά τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις είναι διαθέσιμη στον δικτυακό τόπο: http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/docs/eprocurement/d2-annex-eprocurement-country-profiles-final_en.pdf

Συνολικά, το πεδίο των δημοσίων συμβάσεων είναι εξαιρετικά κατακερματισμένο²³ και πολύπλοκο, όπου υπάρχουν πάρα πολλές διαφορετικές διαδικασίες, τεχνολογίες πληροφορικής, απαιτήσεις πιστοποίησης και όπου χρησιμοποιούνται πρακτικές που δεν αξιοποιούν πλήρως τις ευκαιρίες τις οποίες προσφέρουν οι τεχνολογίες πληροφορικής. Η ευκολία χρήσης των συστημάτων ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων και η διαλειτουργικότητά τους είναι βασικά στοιχεία για να επιτευχθεί ευρεία υιοθέτηση των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων, μεγάλη εξοικονόμηση πόρων και υψηλά οφέλη.

Προκειμένου να αντιμετωπιστεί ο χαμηλός βαθμός υιοθέτησης και ο κίνδυνος κατακερματισμού της αγοράς, η Επιτροπή πρότεινε, στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις, να έχουν καταστεί υποχρεωτικές, μέχρι τα μέσα του 2016, οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις και να προωθηθεί η διαλειτουργικότητά τους. Η πρόταση συζητείται επί του παρόντος με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

²³ Υπάρχουν περίπου 250 000 έως 300 000 αναθέτουσες αρχές στην ΕΕ.

Μολονότι η ακριβής προθεσμία για την εφαρμογή των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων είναι ακόμη υπό διαπραγμάτευση, οι συννομοθέτες συμφωνούν επί της αρχής της ολοκλήρωσης της μετάβασης προς ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις. Κατόπιν της νομοθετικής πρότασης, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση στην οποία εξήγγειλε μέτρα στήριξης για την εφαρμογή των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων στην ΕΕ (βλ. το παράρτημα για την κατάσταση εκτέλεσης των ενεργειών). Συγκεκριμένα, η Επιτροπή δημοσίευσε έκθεση, με τίτλο «The Golden Book of e-procurement» (Η Χρυσή Βίβλος για τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις), όπου παρουσιάζονται οι βέλτιστες πρακτικές²⁴. Επιπλέον, μια ομάδα εμπειρογνομόνων της Επιτροπής για την ηλεκτρονική υποβολή προσφορών διατύπωσε συστάσεις για την απλούστευση του τρόπου σύναψης των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων, ιδίως για τις ΜΜΕ και τους διασυνοριακούς προμηθευτές²⁵. Και οι δύο εκθέσεις αποδεικνύονται αποτελεσματικές ως προς τη βελτίωση των λύσεων για ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις.

5. Η ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

Η πρόταση της Επιτροπής να καταστεί υποχρεωτική η ηλεκτρονική ανακοίνωση, η ηλεκτρονική πρόσβαση και η ηλεκτρονική υποβολή, καθώς και τα μέτρα που εξαγγέλθηκαν στην ανακοίνωση με τίτλο «Στρατηγική για τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις», αντιπροσωπεύουν σημαντικά βήματα προόδου για την αξιοποίηση των οφελών τα οποία προσφέρουν οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις.

Για να προωθηθούν περαιτέρω οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις από αρχής μέχρι τέλους, η Επιτροπή προβαίνει τώρα σε μια σειρά ενεργειών, μεταξύ των οποίων μια νομοθετική πρόταση για να καταστεί η ηλεκτρονική τιμολόγηση ο κανόνας παρά η εξαίρεση στις δημόσιες συμβάσεις, και μη νομοθετικά μέτρα, που προορίζονται για την περαιτέρω στήριξη της εφαρμογής των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων από αρχής μέχρι τέλους από τα κράτη μέλη. Οι ενέργειες αυτές περιγράφονται στη συνέχεια²⁶.

5.1. Να καταστεί η ηλεκτρονική τιμολόγηση ο κανόνας παρά η εξαίρεση στις δημόσιες συμβάσεις

Με βάση την παρέκταση των εθνικών εκτιμήσεων για τα οφέλη²⁷, η Επιτροπή υπολογίζει ότι η υιοθέτηση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης στο πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων σε ολόκληρη την ΕΕ θα μπορούσε να αποφέρει εξοικονόμηση έως και 2,3 δισ. ευρώ.

Προκειμένου να αποκομιστούν αυτά τα οφέλη, η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση η οποία αποσκοπεί να καταστήσει την ηλεκτρονική τιμολόγηση το σύνηθες μέσο τιμολόγησης για τις δημόσιες συμβάσεις. Μέσω δευτερογενών αποτελεσμάτων, αυτό αναμένεται να διευκολύνει επίσης την υιοθέτηση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης από όλους τους φορείς της αγοράς. Η επιλεγείσα προσέγγιση έχει δύο πτυχές. Πρώτον, προκειμένου να εξαλειφθούν τα ζητήματα διαλειτουργικότητας μεταξύ των εθνικών προτύπων, προτείνεται να δοθεί εντολή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN) για να αναπτύξει ένα νέο ευρωπαϊκό πρότυπο ηλεκτρονικής τιμολόγησης, όπου θα τυποποιηθούν οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στα ηλεκτρονικά τιμολόγια, πράγμα το οποίο είναι απαραίτητο για να υπάρξει διασυνοριακή

²⁴ http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/e-procurement/golden-book/index_en.htm.

²⁵ http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/e-procurement/expert/index_en.htm.

²⁶ Όλες οι ενέργειες που προτείνονται στο παρόν έγγραφο είναι συνεπείς και σύμφωνες με το ισχύον Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΠΔΠ: 2007-2013) και με την πρόταση για το νέο ΠΔΠ 2014-2020.

²⁷ Απάντηση του σονηδικού και του δανικού εθνικού φόρουμ για την ηλεκτρονική τιμολόγηση, που ελήφθη στο πλαίσιο της διαβούλευσης του Ευρωπαϊκού Πολυμερούς Φόρουμ (EMSF).

διαλειτουργικότητα και να διασφαλιστεί συμμόρφωση με τη νομοθεσία. Δεύτερον, στην πρόταση προβλέπεται να καταστεί υποχρεωτική, για τις διοικήσεις των κρατών μελών, η αποδοχή ηλεκτρονικών τιμολογίων που είναι σύμφωνα με το νέο ευρωπαϊκό πρότυπο. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει να τεθούν σε ισχύ οι υποχρεώσεις αυτές εντός προθεσμίας όσο το δυνατόν στενότερα συνδεδεμένης με την προθεσμία για τις υποχρεώσεις σχετικά με τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις, η οποία προβλέπεται στις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις.

Η προσέγγιση αυτή όσον αφορά την εφαρμογή της ηλεκτρονικής τιμολόγησης έχει μελετηθεί κατά τρόπο ώστε να δοθεί χρόνος σε όλους τους ενδιαφερομένους να επιλύσουν τα προβλήματα λειτουργίας, και παράλληλα να διασφαλιστεί η επιτυχής μετάβαση όλων των κρατών μελών. Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να δρομολογήσουν τις αναγκαίες προπαρασκευαστικές εργασίες, το συντομότερο δυνατόν, προκειμένου να διασφαλιστεί η έγκαιρη τήρηση των διατάξεων αυτών. Συνιστά στα κράτη μέλη, μόλις έχουν δημιουργήσει την αναγκαία υποδομή, να καταστήσουν την ηλεκτρονική τιμολόγηση υποχρεωτική για όλους τους ενδιαφερομένους, ούτως ώστε να επωφεληθούν από τις επενδύσεις αυτές το συντομότερο δυνατόν. Ωστόσο, τα κράτη μέλη θα πρέπει ταυτοχρόνως να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσουν ότι δεν προκαλείται περιττή αύξηση του κόστους ή των επιβαρύνσεων για τις ΜΜΕ. Η Επιτροπή θα επανεξετάσει την κατάσταση εντός πέντε ετών από τη λήξη της προθεσμίας για τη μετάβαση, προκειμένου να εκτιμήσει την πρόοδο της εφαρμογής της ηλεκτρονικής τιμολόγησης.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ:

- (1) Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο **συμφωνούν ένα νέο νομικό πλαίσιο, με το οποίο καθίσταται υποχρεωτική η αποδοχή ηλεκτρονικών τιμολογίων που είναι σύμφωνα με ένα νέο ευρωπαϊκό πρότυπο.**

5.2. Εργασίες τυποποίησης

Οι νομοθετικές προτάσεις για την ηλεκτρονική τιμολόγηση και τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις αποτελούν αναγκαία, αλλά όχι επαρκή, προϋπόθεση για την επιτυχή εφαρμογή των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων από αρχής μέχρι τέλους στην ΕΕ. Είναι αναγκαία διάφορα μη νομοθετικά μέτρα, με σκοπό τη στήριξη της εφαρμογής των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων από αρχής μέχρι τέλους. Συγκεκριμένα, για να μπορέσει να εφαρμοστεί η νομοθετική πρόταση για την ηλεκτρονική τιμολόγηση, χρειάζονται περαιτέρω εργασίες τυποποίησης.

Η CEN θα πρέπει, επομένως, να εκτελέσει τις αναγκαίες εργασίες τυποποίησης, βάσει εντολής από την Επιτροπή, η οποία θα καταρτιστεί σε μεταγενέστερο στάδιο. Η εντολή θα περιλαμβάνει κατάλογο των ελάχιστων απαιτήσεων οι οποίες θα πρέπει να ενσωματωθούν στο πρότυπο. Στη συνέχεια, οι εργασίες θα εκτελεστούν σύμφωνα με τις συνήθεις διαδικασίες της CEN για την κατάρτιση νέων ευρωπαϊκών προτύπων. Μολονότι το εν λόγω πρότυπο μπορεί να εγκριθεί μόνον από Τεχνική Επιτροπή (TC), η απόφαση σχετικά με το αν μπορεί να αναλάβει αυτό το καθήκον μια υφιστάμενη TC ή αν χρειάζεται να δημιουργηθεί νέα θα ληφθεί από τη CEN. Η CEN θα πρέπει επίσης να συνεχίσει τις εργασίες της για τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις, προκειμένου να απλουστευθούν οι λύσεις για τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις, να προωθηθεί η συμμετοχή των ΜΜΕ και να βελτιωθεί η παρακολούθηση των δημοσίων συμβάσεων, μέσω συστημάτων ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να χρηματοδοτεί έργα που προάγουν την ανάπτυξη ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων από αρχής μέχρι τέλους στην ΕΕ, όπως το e-

SENS²⁸, και θα μεριμνήσει ώστε να ενσωματωθούν στο έργο αυτό οι σχετικές εργασίες της CEN.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθήσουν τη χρήση του προτύπου της CEN στο έδαφός τους, προκειμένου να διασφαλιστεί πλήρης διαλειτουργικότητα των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων από αρχής μέχρι τέλους.

Στο πλαίσιο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, η Επιτροπή πρότείνει την έναρξη του προγράμματος για τη Διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» (Connecting Europe Facility - CEF)²⁹. Σκοπός της Διευκόλυνσης είναι να στηριχθούν οι επενδύσεις σε υποδομές που απαιτούνται για την παροχή διασυνοριακών δημοσίων υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων και της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, με την ενίσχυση της διαλειτουργικότητας των διασυνοριακών διαδικασιών. Με τον τρόπο αυτόν, μπορεί να προαχθεί η τυποποίηση των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων από αρχής μέχρι τέλους, πέραν των τομέων που καλύπτονται από την επικείμενη νομοθεσία, και να υπάρξει συμβολή ώστε να περιοριστούν οι μη διαλειτουργικές εθνικές λύσεις.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ:

- (2) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN) εκτελεί τις αναγκαίες εργασίες τυποποίησης για να μπορέσει να εφαρμοστεί η νομοθετική πρόταση για την ηλεκτρονική τιμολόγηση στο πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων. Η CEN τυποποιεί περαιτέρω τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις, για να απλουστευθεί η χρήση τους από τις ΜΜΕ.
- (3) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χρηματοδοτεί έργα που προωθούν την ανάπτυξη διαλειτουργικών λύσεων ηλεκτρονικής τιμολόγησης στην ΕΕ (e-SENS).
- (4) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χρηματοδοτεί και υποστηρίζει την ανάπτυξη της υποδομής των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων από αρχής μέχρι τέλους (συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρονικής τιμολόγησης) σε όλη την Ευρώπη, μέσω της προταθείσας Διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη» (CEF).

5.3. Εθνικές στρατηγικές για τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις από αρχής μέχρι τέλους

Τα κράτη μέλη διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην προσπάθεια να γίνουν πραγματικότητα οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις από αρχής μέχρι τέλους. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να διαμορφώσουν εθνικές στρατηγικές, με λεπτομερή σχέδια δράσης, για να διασφαλίσουν την εφαρμογή των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων, καθώς και της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, έως τις προθεσμίες που καθορίζονται στις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις και την ηλεκτρονική τιμολόγηση. Η διαμόρφωση αυτών των στρατηγικών είναι ευκαιρία για επανεξέταση του ισχύοντος πολύπλοκου πλαισίου ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων από αρχής μέχρι τέλους (λύσεις κατακερματισμένες, ενίοτε δύσχρηστες και ασύμβατες μεταξύ τους), ώστε να εξορθολογιστούν περαιτέρω οι δημόσιες συμβάσεις, και να υπάρξει δυνατότητα για ευρύτερο εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης.

²⁸ Το eSENS αποσκοπεί στην εδραίωση των βασικών αποτελεσμάτων από τα υφιστάμενα Πιλοτικά Έργα Μεγάλης Κλίμακας, που διεξάγονται βάσει του Προγράμματος-πλαισίου για την Ανταγωνιστικότητα και την Καινοτομία. <http://www.esens.eu>. Υπό την επιφύλαξη της υπογραφής της συμφωνίας επιχορήγησης (υπό ολοκλήρωση), το e-Sens θα αποτελέσει έργο συγχρηματοδοτούμενο από την ΕΕ.

²⁹ Βλ. COM(2011) 676, COM(2011) 665 και COM(2013) 329 της 28ης Μαΐου 2013.

Για να είναι υλοποιήσιμες αυτές οι στρατηγικές, θα πρέπει να καταρτιστούν ειδικά σχέδια δράσης, προκειμένου:

- **Να καθοριστούν ενδιάμεσοι στόχοι** για τη χρήση των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων και της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, ώστε να παρακολουθείται η πρόοδος προς την επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις και την ηλεκτρονική τιμολόγηση.
- **Να δοθούν κατευθύνσεις για τη μετάβαση**, με την επιλογή στρατηγικής που να μεγιστοποιεί τα οφέλη των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων από αρχής μέχρι τέλους. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα **αναθέσει μελέτη για τον προσδιορισμό των στρατηγικών** για τις δημόσιες συμβάσεις και την ηλεκτρονική τιμολόγηση **που αποδεικνύονται πλέον επιτυχείς**. Με τον τρόπο αυτόν, θα στηρίξει τα κράτη μέλη στην αξιολόγηση των δικών τους πολιτικών.
- **Να προωθηθεί η απλούστευση, η μείωση του διοικητικού φόρτου, και η συμμετοχή των ΜΜΕ και των διασυνοριακών προμηθευτών** σε ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις από αρχής μέχρι τέλους, λαμβανομένων υπόψη των αποτελεσμάτων της μελέτης «Golden Book» και της ομάδας εμπειρογνομόνων για την ηλεκτρονική υποβολή προσφορών (βλ. τέλος του τμήματος 4.2).
- **Να προαχθεί η ανάπτυξη και η χρήση των ηλεκτρονικών πιστοποιητικών**. Η χρήση εργαλείων όπως ο εικονικός φάκελος επιχείρησης (Virtual Company Dossier - VCD)³⁰ στο πλαίσιο του έργου PEPPOL³¹ θα μπορούσε να συμβάλει στην καθιέρωσή τους.
- **Να παρακολουθούνται οι δαπάνες για δημόσιες συμβάσεις και οι βασικοί δείκτες επιδόσεων** (π.χ. συμμετοχή των ΜΜΕ, οφέλη από τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις από αρχής μέχρι τέλους) σε εθνικό επίπεδο, με χρήση των πληροφοριών που προέρχονται από τα συστήματα ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων, με στόχο την πραγματοποίηση οικονομιών και την επίτευξη μεγαλύτερης διαφάνειας.
- **Να διοργανωθούν προγράμματα κατάρτισης** για τις επιχειρήσεις (ιδίως τις ΜΜΕ) και τις αναθέτουσες αρχές, ώστε να υπάρξει στήριξη καθ' όλη τη διάρκεια της μετάβασης. Τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα **να χρησιμοποιήσουν τα διαρθρωτικά ταμεία για τη χρηματοδότηση της κατάρτισης και, εάν χρειάζεται, για τη δημιουργία της αναγκαίας υποδομής**. Προκειμένου να εκμεταλλευθούν τη δυνατότητα αυτή, θα πρέπει να συμπεριλάβουν τις προτεραιότητες αυτές στα μελλοντικά επιχειρησιακά τους προγράμματα για τη χρησιμοποίηση πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων κατά την περίοδο 2014-2020.
- **Να λαμβάνονται υπόψη οι στόχοι της εσωτερικής αγοράς στο πλαίσιο των εθνικών στρατηγικών**. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα δημοσιεύσει βασικές αρχές, τις οποίες θα πρέπει να πληροί κάθε σύστημα ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων στην Ευρώπη προκειμένου να είναι σύμφωνο με την εσωτερική αγορά. Οι κατευθυντήριες γραμμές θα αφορούν θέματα όπως: ευκολία πρόσβασης των διασυνοριακών προμηθευτών (π.χ. τα συστήματα ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων δεν θα πρέπει να περιέχουν πεδία δεδομένων ειδικά για τη χώρα, που θα μπορούσαν να

³⁰

http://www.peppol.eu/peppol_components/virtual-company-dossier.

³¹

<http://www.peppol.eu/>.

αποκλείσουν την πρόσβαση των αλλοδαπών επιχειρήσεων), ευκολία πρόσβασης των ΜΜΕ, απαιτήσεις διαλειτουργικότητας, κ.λπ. Στις εθνικές στρατηγικές τους, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν την επιβολή της εφαρμογής των εν λόγω κατευθυντηρίων γραμμών.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ:

- (5) Τα κράτη μέλη διαμορφώνουν εθνικές στρατηγικές και λεπτομερή σχέδια δράσης για τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις από αρχής μέχρι τέλους, προκειμένου να διασφαλίσουν την εφαρμογή τους έως τις προθεσμίες που προβλέπονται στις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις και την ηλεκτρονική τιμολόγηση.
- (6) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναθέτει μελέτη για τον προσδιορισμό των πλέον επιτυχημένων στρατηγικών ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων και ηλεκτρονικής τιμολόγησης στην Ευρώπη.
- (7) Τα κράτη μέλη εξετάζουν τη δυνατότητα χρησιμοποίησης των Διαρθρωτικών Ταμείων για τη χρηματοδότηση της κατάρτισης (ιδίως για τις ΜΜΕ), την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας και τη δημιουργία υποδομών, συμπεριλαμβάνοντας αναλόγως τις προτεραιότητες αυτές στα επιχειρησιακά τους προγράμματα.
- (8) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσιεύει βασικές αρχές, τις οποίες θα πρέπει να πληροί κάθε σύστημα ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων στην Ευρώπη προκειμένου να είναι σύμφωνο με τις αρχές της εσωτερικής αγοράς.

5.4. Ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών

Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει τις εργασίες του Ευρωπαϊκού Πολυμερούς Φόρουμ για την ηλεκτρονική τιμολόγηση και θα συγκροτήσει ένα αντίστοιχο φόρουμ για τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις. Τα φόρα θα προσδιορίσουν τις περαιτέρω εργασίες τυποποίησης, θα συντονίζουν τις ευρωπαϊκές και τις εθνικές πρωτοβουλίες, και θα ανταλλάσσουν βέλτιστες πρακτικές. Στα φόρα θα συμμετέχουν ομάδες βασικών παραγόντων των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων από αρχής μέχρι τέλους: εθνικοί φορείς χάραξης πολιτικής, εκπρόσωποι επιχειρήσεων/οργανώσεων των ΜΜΕ, αναθέτουσες αρχές/αγοραστές, πάροχοι λύσεων ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων και ηλεκτρονικής τιμολόγησης, οργανισμοί τυποποίησης κ.λπ.

Η Επιτροπή θα αναθέσει επίσης μελέτη για τον προσδιορισμό των βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά τα εργαλεία των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων, όπως είναι οι ηλεκτρονικές δημοπρατήσεις³² και οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι³³. Ενίοτε γίνεται κατάχρηση αυτών των εργαλείων – για παράδειγμα, εάν οι προσφορές στο πλαίσιο ηλεκτρονικής δημοπρατήσης γνωστοποιηθούν πολύ νωρίς κατά τη διαδικασία, μπορούν να ευνοήσουν αθέμιτη σύμπραξη μεταξύ των προμηθευτών. Στη μελέτη θα πρέπει να προσδιοριστεί πώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν αυτά τα εργαλεία κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο, ώστε να μεγιστοποιηθούν τα οφέλη τους.

³² Οι ηλεκτρονικές δημοπρατήσεις είναι ειδική διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων, η οποία είναι εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική.

³³ Οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι αποτελούν μέσα παραλαβής και αξιολόγησης προσφορών σε δομημένη μορφή – σε μορφή καταλόγου.

Η Επιτροπή δίνει το παράδειγμα στον τομέα των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων και της ηλεκτρονικής τιμολόγησης. Η Επιτροπή θα εφαρμόσει πλήρως ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις (που θα καλύπτουν ηλεκτρονική ανακοίνωση, ηλεκτρονική πρόσβαση και ηλεκτρονική υποβολή) από τα μέσα του 2015, όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση του 2012³⁴. Η ηλεκτρονική τιμολόγηση χρησιμοποιείται για την προμήθεια προϊόντων και υπηρεσιών πληροφορικής από το 2009, και έχει αποφέρει σημαντικές εξοικονομήσεις, όπως και συντομότερο χρόνο διεκπεραίωσης, εξάλειψη της κωδικοποίησης των δεδομένων, κ.λπ. Η Επιτροπή επεκτείνει σταδιακά την υποχρεωτική χρήση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης και σε άλλους τομείς των δημοσίων συμβάσεων της Επιτροπής. Οι λύσεις αυτές θα τεθούν στη διάθεση των κρατών μελών σε μορφή ανοικτής πηγής, ώστε να μειωθεί το επενδυτικό κόστος.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ:

- (9) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή **εξακολουθεί τις εργασίες του Ευρωπαϊκού Πολυμερούς Φόρουμ για την ηλεκτρονική τιμολόγηση**. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή **συνγκροτεί αντίστοιχο φόρουμ για τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις**, προκειμένου να προσδιορίσει τις περαιτέρω εργασίες τυποποίησης, να συντονίζει τις ευρωπαϊκές και τις εθνικές πρωτοβουλίες, και να ανταλλάσσει βέλτιστες πρακτικές.
- (10) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή **αναθέτει μελέτη για τον προσδιορισμό των βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά τα εργαλεία των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων, όπως είναι οι ηλεκτρονικές δημοπρατήσεις ή οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι**.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Για να αποκομιστούν τα τεράστια οφέλη τα οποία προσφέρουν οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις από αρχής μέχρι τέλους, είναι απαραίτητο να διαμορφωθεί ένα αποτελεσματικό νομοθετικό πλαίσιο σε επίπεδο ΕΕ. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να εγκρίνουν τη νέα πρόταση για την ηλεκτρονική τιμολόγηση στο πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων, το συντομότερο δυνατόν, και να δώσουν έτσι σαφές πολιτικό μήνυμα ως προς τη δέσμευσή τους για τη μετάβαση. Ωστόσο, τα οφέλη μπορούν να αποκομιστούν πλήρως μόνον εάν τα κράτη μέλη καθορίσουν στρατηγικές για την πραγματοποίηση της μετάβασης και την αντιμετώπιση των επιχειρησιακών προκλήσεων.

³⁴

Βλ. ανακοίνωση COM(2012) 179 final, που αναφέρεται στην υποσημείωση 2.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ:
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗΣ «ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ»

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ
(1) Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (ΕΚ) και το Συμβούλιο συμφωνούν ένα νέο νομικό πλαίσιο που προβλέπει την πλήρη μετάβαση στις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις . Προθεσμία: <u>έγκριση μέχρι το τέλος του 2012</u> .	Σε εξέλιξη: Η πρόταση συζητείται με το ΕΚ και το Συμβούλιο· μπορεί να επιτευχθεί συμβιβασμός μέχρι τα μέσα του 2013.
(2) Εφόσον χρειάζεται, η Επιτροπή εναρμονίζει τις τεχνικές απαιτήσεις με κατ' εξουσιοδότηση πράξεις. Προθεσμία: <u>μετά την έγκριση νέων οδηγιών</u> .	Εφαρμογή μετά την έκδοση των αναθεωρημένων οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις.
(3) Η Επιτροπή προτείνει νέο νομικό πλαίσιο για την ηλεκτρονική ταυτοποίηση, τον έλεγχο γνησιότητας και τις υπογραφές . Προθεσμία: <u>μέχρι το 2ο τρίμηνο του 2012</u> .	Ολοκληρώθηκε: Εγκρίθηκε πρόταση στις 4 Ιουνίου 2012 ³⁵ . Η πρόταση συζητείται με το ΕΚ και το Συμβούλιο.
(4) Η e-TEG (ομάδα εμπειρογνομόνων) εκδίδει συστάσεις για την προώθηση των βέλτιστων συστημάτων ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων , που διευκολύνουν τη διασυνοριακή πρόσβαση και την ευκολία χρήσης για όλες τις εταιρείες. Προθεσμία: <u>μέχρι τις αρχές του 2013</u> .	Ολοκληρώθηκε: δημοσιεύθηκε έκθεση ³⁶ .
(5) Η Επιτροπή δημοσιεύει έκθεση για τη βέλτιστη πρακτική όσον αφορά τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις και προωθεί τη βέλτιστη πρακτική στην ΕΕ. Προθεσμία: <u>μέχρι τα μέσα του 2013</u> .	Ολοκληρώθηκε: δημοσιεύθηκε έκθεση ³⁷ .

³⁵ <http://europa.eu/newsroom/calendar/event/363056/commission-adopts-proposed-regulation-on-eid-and-esignature>.

³⁶ http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/e-procurement/expert/index_en.htm.

³⁷ http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/e-procurement/golden-book/index_en.htm.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ
(6) Η Επιτροπή υποστηρίζει την αειφορία των επί μέρους στοιχείων του PEPPOL από τα μέσα του 2012.	Ολοκληρώθηκε: Δημιουργήθηκε το open PEPPOL ως μη κερδοσκοπική διεθνής ένωση βάσει του βελγικού δικαίου και οι εργασίες του συνεχίζονται. Η Επιτροπή συνεχίζει να στηρίζει την ανάπτυξη του PEPPOL μέσω των δράσεων που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα ISA.
(7) Η Επιτροπή χρηματοδοτεί και υποστηρίζει την ανάπτυξη της υποδομής των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων σε όλη την Ευρώπη μέσω της Διευκόλυνσης « Συνδέοντας την Ευρώπη » (CEF). Η Επιτροπή δρομολογεί έργα το 2014-2015.	Σε εξέλιξη: εγκρίθηκε από την Επιτροπή, στα τέλη του 2011, η πρόταση για τη σύσταση της CEF και τροποποιήθηκε τον Μάιο του 2013· η πρόταση αποτελεί τώρα αντικείμενο συζήτησης στο πλαίσιο του νέου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2014-2020.
(8) Η Επιτροπή προωθεί τη χρήση των διαρθρωτικών ταμείων για την καλύτερη αφομοίωση των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων στην Ευρώπη, όπως προβλέπεται στο κοινό πλαίσιο στρατηγικής για το 2014-2020.	Ολοκληρώθηκε: Διάφορα εθνικά προγράμματα περιλαμβάνουν ήδη αναφορές στις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις.
(9) Η Επιτροπή εφαρμόζει ευρεία στρατηγική διάδοσης των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων.	Σε εξέλιξη: Η Επιτροπή διοργάνωσε εκδηλώσεις: συνέδριο υψηλού επιπέδου για τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις (Ιούνιος 2012)· σεμινάριο για τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις (Δεκέμβριος 2012). Συμμετείχε σε μεγάλο αριθμό συνεδρίων και έκανε χρήση διαφόρων δικτύων για τη διάδοση των πληροφοριών (π.χ. δίκτυο Europe Enterprise Network).
(10) Η Επιτροπή διοργανώνει ετήσιο συνέδριο για τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις , αρχής γενομένης από τα μέσα του 2012.	Ολοκληρώθηκε: διοργανώθηκε συνέδριο στα μέσα του 2012, με 350 συμμετέχοντες. Έχει προγραμματιστεί δεύτερο συνέδριο για τις 18 Σεπτεμβρίου 2013.
(11) Η Επιτροπή θέτει τις βάσεις για ηλεκτρονικά συστήματα παρακολούθησης των δαπανών για δημόσιες συμβάσεις , σε πραγματικό χρόνο. Προθεσμία: μέχρι τα μέσα του 2013.	Σε εξέλιξη: Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέθεσε μελέτη, η οποία θα ολοκληρωθεί μέχρι τα μέσα του 2013.
(12) Η Επιτροπή δημοσιεύει ετήσια έκθεση για τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις . Προθεσμία: υποβολή της πρώτης έκθεσης στα μέσα του 2013.	Ολοκληρώθηκε: Βλ. τμήμα 4 της ανακοίνωσης.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ
(13) Η Επιτροπή εφαρμόζει πλήρως ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις από τα μέσα του 2015 το αργότερο (έναν χρόνο πριν από τη λήξη της προθεσμίας για τα κράτη μέλη).	Σε εξέλιξη: έχουν τεθεί σε λειτουργία η ηλεκτρονική ανακοίνωση και η ηλεκτρονική πρόσβαση σε έγγραφα. Η ηλεκτρονική υποβολή θα εισέλθει σε πιλοτική φάση μέχρι τα μέσα του 2013.
(14) Η Επιτροπή καθιστά διαθέσιμες τις λύσεις για ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις στα κράτη μέλη που δημιουργούν την υποδομή τους, για τη μείωση του επενδυτικού κόστους.	Σε εξέλιξη: Το Βέλγιο υιοθέτησε το e-PRIOR, το σύστημα ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων της Επιτροπής. Η Νορβηγία και η Ιρλανδία επί του παρόντος υποβάλλουν σε δοκιμές το e-PRIOR.
(15) Η Επιτροπή προωθεί διεθνείς ρυθμιστικούς διαλόγους σχετικά με ανοικτά συστήματα ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων και παρακολουθεί ενεργά τις σχετικές διεθνείς εργασίες τυποποίησης.	Σε εξέλιξη: έχουν αρχίσει διάλογοι με τις ΗΠΑ, την Κίνα και το CEFACT ³⁸ του ΟΗΕ.